

De første Talere, der traadte frem i denne Sag, opstillede de fattige Kjøbstæder; det var en Gjentagelse af, hvad der fremkom forleden Dag, hvor Kjøbstæderne saa at sige rykkede os paa Livet for ligesom at afstvinge os en Medsættelse i deres Skatter. Vi maae engang komme ind paa det Spørgsmaal, vi maae see, om vi ikke foreløbigt idetmindste kunne komme tilende dermed. Det hænger ogsaa sammen med et andet Spørgsmaal, nemlig den communale Frihed, som Grundloven byder, den Bevillingsret, som den byder Communerne. Man har her i Almindelighed talt, som om Grundloven sagde: Communerne skulle have Frihed til at ordne deres egne Anliggender, men det siger Grundloven aldeles ikke; den indskryder den meget betydende lille Passus „under Statens Tilshyn“. Man kunde gjerne ganske simpelt oversætte dette derved, at Communerne skulle have den Frihed, som de til enhver Tid kunne forstaae at skaffe sig, og Statens Tilshyn skal da være tilstede, for at fyldestgjøre Manglen hos Communerne paa Dygtighed til selv at erhverve Frihed. Naar man fortæller som et Exempel paa den Mangel paa Frihed, der eksisterer hos Communerne — jeg har hørt et saadant Exempel — at et Amtsraad skal have skrevet til Ministeriet og begjæret Tilladelse til at anskaffe et Par Træsto, jeg veed ikke til hvem, saa siger jeg, at dette Amtsraad har beviist, at det ikke kan taale mere Frihed, end det har; thi der sidde saamange Medlemmer i det Amtsraad, der hver især var istand til at betale det Par Træsto, og skulde de da ikke hellere udsætte sig derfor end ydmyge sig ved at spørge, om de maatte give Penge ud dertil? Deri er det, at Vanskeligheden ligger; vi ville have, at Loven ligesom skal skjænke Frihed ned i os, at vi skulle kunne spise den ligesom stegte Duer, der flyde omkring. Vi skulle forstaae, hvor langt vi kunne strække os efter Loven, som den er, og forsaavidt vi troe, at den ikke giver os Styrke nok, skulle vi gaae lidt længere. Der er ingen Fare; hvad kan der skee os? Vi kunne i det Allerhøieste blive lidt multerede af vor Dyrighed og høit ansete af vore Medborgere, fordi vi prøve at udvide Friheden. Det Duffe, som her har været udtalt, at man, ud-

gaaende fra et Materiale, som har foreligget, paa eengang skulde komme til at nedsluge en storartet og velordnet Communalfrihed, troer jeg ikke er heldigt; vi skulle takke til, at vi kunne komme til at faae det serveret i smaa Retter, og Spørgsmaalet er nu, om de Retter, der bydes os, ere behagelige, smagsfulde og bydes os i rette Tid, naar vi ikke ere mætte iforveien. Det forekommer mig, at den Hovedindvending, der kan gøres mod Loven, er Spørgsmaalet om Betimeligheden; det dreier sig om et Aar før eller senere, og vi kunne haabe, at naar ved Fortsættelse af Behandlingen paa samme Maade som idag Enhver især, saavidt muligt, faaer fyldestgjort sit lille Duffe i Loven, saa vil den vel ikke blive færdig iaar, men den vil gjøre et langt Skridt videre i Bevidstheden, og det er allerede store Ting. Naar man siger: denne Lov er ikke god — det er ikke min Hensigt at forsvare den — fordi den ikke fyldestgjør Grundlovsparagraffen, saa svarer jeg: den Paragraph i Grundloven har ikke lovet Eder noget Positivt, thi ved den indskrænkende Bestemmelse, som staaer deri om Tilshynet, kunne I faae aldeles Nul; den siger slet ikke mere, end at, forsaavidt Communerne forstaae at gjøre sig vel skikkede dertil og selv gjøre de passende Erbringinger, skal der arbeides paa at lade Communerne faae al den Frihed, som de til enhver Tid kunne trænge til, selv behøve og selv tage. — Vi komme nu til et Spørgsmaal, som ogsaa hænger sammen med Grundloven. Et æret Medlem fra en af Præsts Amts Valgkreds (H. Hage) har søgt at definere Bevillingsretten derhen, at nu skulde Penge kun kunne kræves af Borgerne i Henhold til en Beslutning, tagen af Regjeringen og en Repræsentation i Fællesskab; jeg troer, det var saaledes han sagde. (H. Hage: Repræsentanter!) Naar Repræsentanter. Dersom jeg forstod dette rigtigt, maatte han dermed menne, at der efter vor Grundlov skulde være givet en Beskatningsmyndighed til Regjeringen og Communalrepræsentanterne i Fællesskab, men det er der ikke. Communalrepræsentationen har ingen Beskatningsret, og ingen Borger behøver at stutte i Henhold dertil, uden forsaavidt Loven indbrømmer Communalrepræsentanterne denne Ret. De ere en